

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa S. F. i M. F.
przeciwko [...] S. [...] - Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.,
obecnie P. [...] Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. Oddział w P.
oraz [...] G. [...] Spółce Akcyjnej w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 lutego 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 13 marca 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

**1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
w zakresie odnoszącym się do pozwanego [...] G. [...] Spółki
Akcyjnej w W.;**

**2) odrzuca skargę kasacyjną w zakresie odnoszącym się
do pozwanego P. [...] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w W. (poprzednio [...] S. [...] - Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w P.);**

**3) nie obciąża powodów S. F. i M. F. kosztami zastępstwa
procesowego pozwanych [...] G. [...] Spółki Akcyjnej w W.
i P. [...] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
(poprzednio [...] S. [...] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w P.) w postępowaniu kasacyjnym;**

4) oddala wniosek adwokat E. K. o przyznanie wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodom S. F. i M. F. z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Powodowie M. F. i S. F. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 marca 2013 r., którym zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 6 września 2012 r., przez oddalenie powództwa skierowanego przeciwko pozwanym [...] S. [...] Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. oraz [...] G. [...] Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości poprzez umiejscowiony na niej rurociąg gazowy wysokiego ciśnienia.

W skardze kasacyjnej powodowie wskazali, że wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżają w całości, a wartość przedmiotu zaskarżenia określili na kwotę 342.164 zł. Powództwo skierowane było przeciwko dwu pozwanym i dotyczyło innego okresu. Dochodzone wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości od pozwanej [...] G. [...] Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. obejmowało kwotę 310.300 zł i dotyczyło okresu od dnia 5 czerwca 1999 r. do dnia 18 stycznia 2008 r., a od pozwanej [...] S. [...] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. (obecnie P. [...] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.) kwotę 49.700 zł i okresu od dnia 18 stycznia 2008 r. do dnia 5 czerwca 2009 r. Współuczestnictwo procesowe pozwanych miało zatem charakter formalny (art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c.), a w takim wypadku o dopuszczalności skargi kasacyjnej nie decyduje suma roszczeń, ale wysokość każdego roszczenia z osobna (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 1997 r., I CKN 154/97). W myśl art. 398² § 1 k.p.c. w sprawach o prawa majątkowe skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, jeśli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych. Z tych względów skarga kasacyjna w części dotyczącej pozwanej P. [...] Sp. z o.o. (poprzednio [...] S. [...]) jako niedopuszczalna podlegała odrzuceniu (art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.).

W pozostałym zakresie Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Uzasadnione przyczyny przyjęcia skargi zachodzą wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, zatem w zasadzie wówczas, gdy realizuje ona funkcję publicznoprawną. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej.

Zawarty w skardze wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania został oparty na przesłance występowania istotnych zagadnień prawnych. W orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że zagadnienie prawne stanowiące podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania musi być istotne, jak również powinno mieć znaczenie dla praktyki sądowej i rozwoju judykatury (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, nie publ., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, nie publ., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, nie publ.), gdyż w tym właśnie przejawia się istota skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka procesowego zawierającego elementy o charakterze publicznoprawnym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., sygn. akt I CSK 292/07, nie publ.). Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., rozumieć należy abstrakcyjny problem interpretacyjny o charakterze precedensowym, mający znaczenie dla rozwoju prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2009 r., II CSK 29/09, nie publ. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., I CSK 496/11, niepubl.). Przetawione przez skarżącego zagadnienia prawne nie odpowiadają powyższym wymaganiom.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powodowie wskazywali, że występują istotne zagadnienia prawne wymagające ustalenia, po pierwsze, czy wadliwa ocena zarzutów i dowodów, poczyniona przez Sąd drugiej instancji, w stopniu mającym wpływ na wynik sprawy, także przez pryzmat znaczenia zgłoszonych dowodów, która może równocześnie oznaczać z powodu

braku właściwych ustaleń wadliwość uzasadnienia orzeczenia, może stanowić skuteczną podstawę skargi kasacyjnej, a po drugie, czy dopuszczalne jest dokonywanie przez sąd drugiej instancji w ramach postępowania apelacyjnego odmiennych ocen materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji, pomimo braku zarzutu w apelacji.

Powyższe przyczyny nie usprawiedliwiają przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanej do rozpoznania. W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmowany jest pogląd, w myśl którego brak ustaleń faktycznych istotnych dla oceny prawidłowości zastosowania w danej sprawie prawa materialnego wyjątkowo może być kwalifikowane jako naruszenie prawa materialnego polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu (por. wyrok z dnia 20 kwietnia 2004 r., V CK 92/04). Kwestia dopuszczalności dokonywania przez sąd drugiej instancji w postępowaniu apelacyjnym ustaleń odmiennych, niż te, przyjęte przez sąd drugiej instancji, w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony przed sądem pierwszej instancji została rozstrzygnięta w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, (OSNC 1999/7-8/124), a związanie sądu drugiej instancji zarzutami podniesionymi w apelacji – w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07 (OSNC 2008/6/55).

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie odnoszącym się do uwzględnienia apelacji [...] G. [...] Spółki Akcyjnej z siedzibą w W..

Uwzględniając charakter dochodzonego roszczenia, znaczącą dysproporcję sytuacji majątkowej stron i przesłanki, które legły u podstaw oddalenia żądań powodów Sąd Najwyższy w oparciu o zasadę słuszności nie obciążył ich kosztami postępowania kasacyjnego należnymi pozwanym (art. 102 w zw. z art. 99, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.).

Wniosek adwokata, ustanowionego dla powodów z urzędu, o przyznanie wynagrodzenia został oddalony w braku oświadczenia, że nie zostały one zapłacone przez stronę w całości lub w części, jako nieodpowiadający wymaganiom § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września

2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie... (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

[aw]

db